

het aantal deelverzamelingen van een verzameling

Het binomium van Newton

Als n een positief getal is, dan geldt voor elke 2 reële getallen a en b , dat

$$(a + b)^n = \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} a^k b^{n-k}.$$

bewijs

de eigenschap kan bewezen worden met de distributieve eigenschap, het product met n factoren $(a + b)(a + b) \dots (a + b)$. De coëfficiënt van $a^k b^{n-k}$ is gelijk aan het aantal combinaties van k uit de n elementen.

het veralgemeende inclusie-exclusie principe

Om de kardinaliteit van de unie van 2 verzamelingen te bepalen gebruiken we:

$$|A_1 \cup A_2| = |A_1| + |A_2| - |A_1 \cap A_2|$$

indien we meer dan 2 verzamelingen bekijken moeten we rekening houden met de orde van de doorsneden tussen 2 van de verzamelingen in paar en de orde van de doorsnede van alle 3 verzamelingen.

De formules kunnen worden samengevat in het zeefprincipe.

$$|A_1 \cup A_2 \cup \dots \cup A_n| = \alpha_1 - \alpha_2 + \alpha_3 - \dots + (-1)^{n-1} \alpha_n$$

waar α_k met $k \in \{1, 2, \dots, n\}$ de som voor van de kardinaalgetallen van al de mogelijke doorsneden die men kan vormen met k dergelijke verzamelingen A_j

$$\alpha_k = \sum_{\substack{S \subseteq \{1, \dots, n\} \\ |S|=k}} \left| \bigcap_{j \in S} A_j \right| = \sum_{\substack{i_1, i_2, \dots, i_k \\ 1 \leq i_1 < i_2 < \dots < i_k \leq n}} |A_{i_1} \cap \dots \cap A_{i_k}|$$

ofwel

$$|A_1 \cup A_2 \cup \dots \cup A_n| = \sum_{\substack{S \subseteq \{1, \dots, n\} \\ S \neq \emptyset}} (-1)^{|S|-1} \left| \bigcap_{j \in S} A_j \right|.$$

we bewijzen dat elk element uit de unie slechts 1 maal wordt geteld in het rechterlid.

veronderstel dat x tot t verzamelingen behoort. Dan zal x een bijdrage t leveren in $\alpha_1 =$ de

som van de kardinaliteiten van A_i .

In de som van α_2 zal de bijdrage 1 zijn dan en slechts dan als A_i en A_j zich onder de t verzamelingen bevinden die x bevatten. De bijdrage van x in het rechterlid is bijgevolg.

$$\binom{t}{1} - \binom{t}{2} + \cdots + (-1)^{t-1} \binom{t}{t}.$$

aangezien echter

$$\sum_{i=0}^t (-1)^i \binom{t}{i} = (1 + (-1))^t = 0$$

is de bijdrage van x tot het rechterlid 1.

permutaties zonder fixelementen (element dat op zichzelf wordt afgebeeld): wanorde

volgens het inclusie-exclusie principe is het totaal aantal wanordes d_n van $N[1, n]$ gelijk aan $d_n = n! - \alpha_1 + \alpha_2 - \dots + (-1)^{n-1} \alpha_n$

waarbij α_i de som is van het aantal permutaties van $N[1, n]$ die i gegeven elementen fixeren.

Het aantal permutaties van $N[1, n]$ die deze i elementen (elementsgewijze) fixeren is het aantal permutaties op de $n-i$ overige elementen $(n-i)!$. bijgevolg is

$$\alpha_i = \binom{n}{i} \cdot (n-i)! = \frac{n!}{i!},$$

zodat het totaal aantal wanordes gelijk is aan

$$d_n = n! \left(1 - \frac{1}{1!} + \frac{1}{2!} - \cdots + (-1)^n \frac{1}{n!} \right)$$

Dit kunnen we op 2 manieren bewijzen.

eerste methode

$$\begin{aligned}
 d_n &= n! \left(1 - \frac{1}{1!} + \frac{1}{2!} - \dots + (-1)^{n-1} \frac{1}{(n-1)!} \right) + (-1)^n \frac{n!}{n!} \\
 &= n \cdot (n-1)! \left(1 - \frac{1}{1!} + \frac{1}{2!} - \dots + (-1)^{n-1} \frac{1}{(n-1)!} \right) + (-1)^n \\
 &= n d_{n-1} + (-1)^n
 \end{aligned}$$

voor alle $n \in \mathbb{N} \setminus \{0, 1\}$

we kunnen deze formule ook herschrijven als $n \geq 3$

$$d_n = (n-1) (d_{n-1} + d_{n-2})$$

tweede methode

zie p 42